

Dobre badania opierają się na uczciwości! (por. EKRB 2020, s.4)

Opis i kontekst

Niniejszy moduł:

Wprowadza uczniów w zagadnienia związane z badaniami i rzetelnością badawczą

Podkreśla, jak ważne dla społeczeństwa jest odpowiedzialne prowadzenie badań

Podkreśla znaczenie wiarygodnych wyników badań w społeczeństwie opartym na wiedzy

Zachęca uczniów do tego, żeby wymagali od badaczy przestrzegania podstawowych zasad rzetelności badawczej

Jeśli chcecie skorzystać z ankiety str2., prosimy o uzyskanie zgody na udział od jej uczestników lub ich rodziców (o ile jest to wymagane w twojej szkole). Niniejszy moduł został przygotowany dla uczniów szkół średnich.

Alexander Gerber

Ambasador
rzetelności
badawczej

Słowa kluczowe

dobra praktyka badawcza; wiarygodne wyniki badań; rzetelność badawcza; uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, szacunek w badaniach

Cele uczenia się

- 1** *Opisywanie wartości, którymi powinien kierować się badacz*
- 2** *Przedstawianie argumentów za prowadzeniem odpowiedzialnych badań*
- 3** *Zwracanie uwagi na konsekwencje badań*
- 4** *Popieranie przedstawiania wiarygodnych wyników badań, które są ważne zarówno dla samej nauki, jak i dla społeczeństwa*

Etapy uczenia się

- 1** *Wprowadzenie do tematu*
- 2** *Wymiana doświadczeń*
- 3** *Analiza przedstawionej historii*
- 4** *Rozmowa*
- 5** *Udział w opowiadaniu historii*
- 6** *Refleksja nad zasadnością rzetelnych badań w kontekście społecznym*

„Nauka otrzymała od społeczeństwa mandat do tworzenia wiedzy i odpowiadania w ten sposób na wielkie wyzwania naszych czasów.”
(Alexander Gerber, ambasador rzetelności badawczej)

S0 Path Integrity

1 Zapoznaj się z tematem:

Praca domowa (przed rozpoczęciem modułu) lub materiały do przeczytania na zajęciach

Wypełnij ankietę, aby ocenić opracowane w tym kursie zajęcia – zadanie nieobowiązkowe, warto jednak omówić kilka przykładów w niej opisanych. Użyj tego linku: <https://path2integrity.eu/limesurvey/714871?lang=pl>
Do łączenia odpowiednich danych w sposób anonimowy wymagany jest dwucyfrowy kod grupy. Zanim zaczniesz wypełniać, ustal ten kod razem z grupą i użyj go w kwestionariuszu. Zapisz kod w zeszytach do późniejszego wykorzystania. Z ankiety wynotuj wszystkie interesujące lub trudne przypadki, a także nieznanne ci pojęcia i przynieś swoje notatki na zajęcia.

2 Przyjrzyj się swojemu doświadczeniu:

Na zajęciach omów, na ile pewny/a lub niepewny/a byłeś/aś odnośnie swoich odpowiedzi w ankiecie. W jaki sposób, twoim zdaniem, przypadki z ankiety mogą być dla ciebie ważne? Jakie, po jej wypełnieniu, masz pierwsze skojarzenia z dobrymi badaniami? Czym są „dobre badania”? Porozmawiajcie o tym, przeprowadźcie burzę mózgów.

3 Przeanalizuj ciekawą historię:

Dowiedz się więcej o dobrych praktykach badawczych i zapoznaj się z historią z Centrum Naukowego LONA („Co się wydarzyło w Centrum Naukowym”). O co chodzi w tej historii? Co poszło nie tak?

4 Przełóż ten przykład na swoje własne życie:

Niech każdy w grupie pomyśli o kimś w swoim otoczeniu, kto używał wyników badań jako argumentu w jakiejś dyskusji. Kim jest/ była ta osoba, scharakteryzuj ją i opisz, jaką sprawę popierała.

Zasady badań opierają się na:

Uczciwości w opracowywaniu i podejmowaniu badań naukowych, dokonywaniu ich przeglądu, przedstawianiu sprawozdań z badań oraz rozpowszechnianiu ich wyników w przejrzysty, uczciwy, wyczerpujący i obiektywny sposób.

„Wiarygodności w zapewnianiu jakości badań naukowych, znajdująca odzwierciedlenie w koncepcji, metodologii, analizie i wykorzystaniu zasobów.

Szacunku dla współpracowników, uczestników badań naukowych, społeczeństwa, ekosystemów, dziedzictwa kulturowego i środowiska.

Odpowiedzialności za badania naukowe od chwili pojawienia się ich pierwotnej koncepcji do momentu publikacji ich wyników, za zarządzanie nimi i ich organizację, za szkolenia, nadzór i mentoring oraz za szersze oddziaływanie badań”. (EKRB 2020, s.4)

5 Weź udział w opowiadaniu historii:

Opowiedz o osobie, o której pomyślałeś/aś

Dobierzcie się w pary i niech każdy przedstawi swoją postać partnerowi. Po czyjej stronie była twoja postać i w jaki sposób to uzasadniała? Wyjaśnij, czy ta osoba jest badaczem, czy też pracuje w jakimś innym zawodzie.

Wyobraź sobie najgorsze

Razem z kolegą/koleżanką wybierz jedną z postaci i wyobraźcie sobie historię, w której wyniki badań okażą się fałszywe, ponieważ badacz, który je opublikował, oszukiwał. Historia powinna zawierać zarówno badacza oszusta, jak i twoją postać. Włącz do niej osobę i / lub grupę społeczną, która została skrzywdzona przez sfałszowane wyniki. Zapisz swoją historię w punktach.

A teraz zmień fabułę swojej historii na pozytywną

Wymyśl tę historię na nowo! Wyobraź sobie, że tym razem jakiś inny badacz/ka wkracza, aby zapobiec temu oszustwu. Opisz szczegółowo wartości, jakimi kierowała się ta uczciwa osoba, a także sposób, w jaki twoja postać może teraz użyć wiarygodnych wyników badań jako argumentów w sporze. Napisz krótką historię, w której konkretna osoba lub jakaś grupa społeczna odniesie korzyści z wiarygodnych wyników badań.

Przeczytajcie na głos wybrane historie!

6 Zastanów się nad zasadnością rzetelnych badań w kontekście społecznym:

Zbierzcie w grupie argumenty za rzetelnym prowadzeniem badań i zapiszcie je na tablicy lub flipcharcie. Zastanówcie się, dlaczego tak ważne jest, aby badacze przestrzegali zasad rzetelności badawczej.

Wybierzcie z tablicy cztery istotne powody, dla których badacze powinni stosować te zasady. Zapiszcie je w zeszytach.

